

Spreid bezoekers over Amsterdam-Noord

Met de lightrail naar de Zaanse Schans

Publicatiedatum: juni 2019

VEBAN - Vereniging van Bedrijven Amsterdam-Noord

Rob Post (voorzitter) & Julie van Traa (belangenbehartiging)

VOORWOORD

Amsterdam-Noord: een prachtig alternatief voor de binnenstad

Toerisme groeit wereldwijd en ook de Amsterdamse binnenstad wordt steeds drukker. De leefbaarheid van de stad komt onder druk te staan. Spreiden van bezoekers wordt steeds meer noodzakelijk en Amsterdam-Noord biedt een prachtig alternatief voor bezoekers aan de binnenstad.

VEBAN (Vereniging Bedrijven Amsterdam-Noord) pleit in deze visie voor een actief spreidingsbeleid voor Amsterdam-Noord. Toeristische ondernemers uit Noord willen graag meer bezoekers ontvangen en vragen de gemeente Amsterdam hen daarbij te ondersteunen in haar beleid.

Maak langs de zonnige zijde van het IJ een mooie promenade boulevard, zorg voor een spetterende attractie op het Buikslotermeerplein, zorg voor een goede bereikbaarheid en maak Noord bekend bij het grote publiek middels marketingcampagnes. Daarmee houd je de binnenstad leefbaar en blijft Amsterdam ook in de toekomst een duurzame inclusieve stad voor bewoners en ondernemers.

Wie zijn wij?

VEBAN is in 1955 opgericht door de zes grote industriële bedrijven aan het IJ: Ketjen (tegenwoordig Albemarle), Draka, Stork, ADM, NDSM en Shell, waarvan alleen nog Shell en Albemarle in Noord gevestigd zijn. Tegenwoordig zijn er meer dan 300 bedrijven lid; van advocatenkantoren, bouw- en mediabedrijven tot grote werkgevers zoals HEMA en BovenIJ ziekenhuis, maar ook veel bedrijven die toeristen ontvangen, zoals de A'DAM Toren.

VEBAN behartigt de belangen van alle ondernemers in Noord, zowel de creatieve en dienstensector als stadsverzorgende en productiebedrijven. Een goed ondernemersklimaat is belangrijk voor de lokale economie en bedrijvigheid.

ACHTERGROND

Wereldwijde toename van toeristen

Toerisme is wereldwijd de snelst groeiende markt. Van 928 miljoen reizigers in 2008 naar 1,4 miljard reizigers in 2018, **een toename van bijna 50% in tien jaar tijd**. En de groei zal alleen maar aanhouden, voorspelt UNWTO (United Nations World Travel Organization). In 2030 verwacht het wereldwijd 1,8 miljard reizigers.

De sector levert 1 op de 10 banen en omvat volgens UNWTO 10% van de wereldeconomie, met 1,1 biljoen dollar aan inkomsten uit export. Na chemicaliën en brandstof, is toerisme de grootste sector wereldwijd.

Het continent waar toeristen het liefst naar toe gaan, blijft Europa. In 2018 reisden maar liefst **713 miljoen bezoekers naar en in Europa**. Met alle gevolgen, niet alleen positieve. In Barcelona zijn sommige bewoners de toeristen zo beu dat ze huurfietsen vernielen. In Venetië zijn er inmiddels meer bezoekers per dag (77.000) dan bewoners (rond de 53.000). Kruidenierswinkels, apothekers en slagers sluiten om te wijken voor restaurants en souvenirwinkels. De binnenstad van Venetië lijkt inmiddels op een openluchtmuseum waar toeristen consumeren en bewoners zijn weggevlucht. Een lege huls waar niet meer wordt gewoond, gewerkt en geleefd.

Amsterdamse binnenstad geen openluchtmuseum

Ook Amsterdam loopt het risico dat de binnenstad leegloopt. De stad trok in 2018 19 miljoen bezoekers (52.000 per dag) op 860.000 bewoners. Het zijn niet dezelfde verhoudingen als in Venetië, maar de stad raakt wel steeds meer uit balans. De groei van dagjesmensen en toeristen houdt voorlopig volop aan. Het NBTC voorspelt **voor 2030 een groei van 50% van internationale toeristen in Nederland**.

Toerisme brengt de stad Amsterdam veel. Werkgelegenheid, inkomsten, restauratie van vele grachtenpanden en een internationaal karakter dat veel buitenlandse bedrijven en haar werknemers aantrekt. Dit succes heeft zijn keerzijde. Door de drukte en de overlast trekken steeds meer Amsterdammers weg uit de binnenstad en worden de huizenprijzen veelal onbetaalbaar. Ook de grachtengordel riskeert net als Venetië een openluchtmuseum te worden zonder inwoners. Een binnenstad met panden als beleggingsobject, zoals nu al in de centra van Londen en Parijs.

College van B&W: lusten en lasten van toerisme beter verdelen

Het bestuur van Amsterdam erkent deze gevaren van toerisme, zo blijkt uit het coalitieakkoord 'Een nieuwe lente, een nieuw geluid'. Amsterdam is een stad om in te leven, wonen en ondernemen. En pas in de tweede plaats een toeristische bestemming, schrijft het College van B&W in haar coalitieakkoord Amsterdam 2018. 'We willen de lasten en lusten van toerisme beter verdelen. We zetten in op spreiding in de stad en naar de regio.'

Spreiding is belangrijk, willen we de binnenstad leefbaar houden. Hierin kunnen VEBAN en het college van B&W elkaar vinden en versterken. Voor Noord zijn bezoekers goed voor de werkgelegenheid en lokale economie. VEBAN pleit namens de toeristische ondernemers in Amsterdam voor een actief spreidingsbeleid en denkt graag mee over de mogelijkheden hiertoe.

Amsterdam-Noord: een aantrekkelijk alternatief voor bezoekers

Noord is een goed alternatief voor de miljoenen toeristen en bezoekers die elk jaar de binnenstad bezoeken. Nu al weten steeds meer dagjesmensen, toeristen en expats Noord te vinden. Overhoeks pal achter het Centraal Station (met filmmuseum Eye, verschillende horeca en publiekstrekker de A'DAM Toren) is een populaire bestemming. Ook de NDSM-werf met de oude scheepsloods, de hippe horeca tenten, de vele festivals en het rauwe karakter van de helling en de kraan, trekt vele bezoekers aan.

Minder bekend bij het grote publiek zijn de Van der Pekstraat, waar meerdere restaurants zitten en de IJ-oevers aan de Oostkant -het Hamerkwartier- met meerdere restaurants, brouwerijen, een wijnproeverij en een filmzaal aan het water. En de prachtige dijken, tuindorpen en landelijk Noord met zijn weilanden en dijkdorpjes Zunderdorp, Ransdorp en Durgerdam zijn alleen bij kenners bekend.

Er is nog genoeg ruimte in Noord en er is veel te ontdekken. Alleen dagjesmensen en toeristen hebben veelal geen idee wat Noord allemaal te bieden heeft. Nu zijn de verschillende locaties nog te veel eilandjes zonder onderlinge verbinding. Eenmaal met de pont in Noord weten bezoekers vaak niet hoe ze van de ene locatie aan het IJ naar de andere kunnen komen. Dit blijkt uit een rondgang langs Noordse ondernemers die actief zijn in de leisure, horeca en toerisme industrie.¹ Daarnaast is Noord voor beleidsmakers en Amsterdam & Partners geen alternatieve bestemming, zoals bijvoorbeeld de Zaanse Schans en Amsterdam Beach (Zandvoort).

¹ A'DAM Toren; This is Holland ; Il Pecorino ; Pllek ; Eye; Street Art Museum; NDSM Bike; Adriaan Rondleidingen ; Amsterdam City Camp; NDSM Loods.

VISIE & STANDPUNTEN

Actief spreiden over Noord

Bij het ontbreken van een duidelijke visie op toerisme in Amsterdam-Noord, **pleit VEBAN voor een actief spreidingsbeleid over Noord**. En dan met name langs de IJ-oeveren en langs de metrohaltes Noorderpark en Noord van de Noord/Zuidlijn. Dit zijn bij uitstek de locaties die zich goed lenen voor grote bezoekersstromen.

De rest van Noord moet in de luwte blijven, vindt VEBAN. De achterliggende woonbuurten zijn veel minder geschikt voor massatoerisme, alhoewel een enkele bezoeker die juist de massa wil ontvluchten, hier wel vindt wat hij zoekt: bewoners en hun dagelijks leven.

De volgende zaken moeten volgens ons prioriteit krijgen, bij het spreiden van toerisme over Amsterdam-Noord:

1. Lanceer een internationale marketingcampagne: 'the Industrial District of Amsterdam'

Noord is rauw, stoer, industrieel en heeft duidelijk een eigen karakter. Zeker op de oude scheepswerven langs het IJ. Het doet ergens denken aan Brooklyn in New York. Noord als Industrial District of Amsterdam.

Ontwikkel samen met de ondernemers en Amsterdam & Partners een internationale marketingcampagne voor Noord. Geef het stadsdeel een eigen identiteit, dat het onderscheidend maakt van de rest. Ontwikkel marketingmateriaal met fietsroutes en attracties en bied combinatie-tickets aan met attracties uit de binnenstad.

2. Maak Noord beter zichtbaar bij het grote publiek

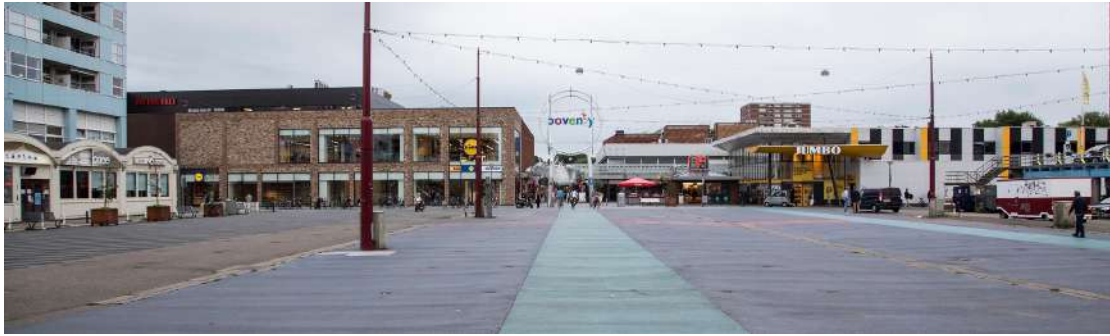
Noord moet bij het grote publiek ook beter zichtbaar worden in de openbare ruimte. Met name bij het vertrekpunt van de ponten achter het Centraal Station en de aanlandingspunten van de ponten in Noord (NDSM, Overhoeks, IJplein en Zamenhofstraat) hebben ondernemers behoefte aan betere informatievoorziening.

Ontwikkel goede bewegwijzering naar en binnen Noord en leg fietsroutes aan naar de verschillende attracties gelegen aan het IJ en de achterliggende woonwijken en parken.

3. Ontwikkel een IJ-promenade langs het water

De IJ-oeveren zijn volgens VEBAN dé plek in Noord voor grootschalig toerisme. Nu al ontvangt de horeca langs het IJ honderdduizenden bezoekers per jaar. Hoe mooi zou het zijn als je van de ene naar de andere kant kunt flaneren of fietsen? Een boulevard van 12 kilometer lang, vanaf FC Hyena aan de oostkant tot aan Damen Shipyards aan de westkant. Ontwikkel een brede promenade aan de zonnige zijde van het IJ met attracties, parken en restaurants.

4. Ontwikkel een hoofdattractie op het Buikslotermeerplein

De andere locatie voor grootschalig toerisme in Noord is het Buikslotermeerplein, pal naast het metrostation Noord, het beginstation van de Noord/Zuidlijn. Een internationaal gerenommeerd museum of spectaculaire attractie zoals London-Eye kan veel bezoekers trekken. In combinatie met een tapasrestaurant, cocktailbar en hippe designwinkel van lokale makers kan dit plein een mooi alternatief worden voor het Museumplein of Rokin.

Maak een gerenommeerd museum enthousiast voor Noord en ontwikkel tegelijkertijd aantrekkelijke horeca en retail op het Buikslotermeerplein. In acht minuten zijn bezoekers vanaf het Rokin op station Noord.

5. Zorg voor betere bereikbaarheid: met de lightrail naar de Zaanse Schans

Bereikbaarheid blijft een grote zorg in Noord, ook voor toeristische ondernemers. Op korte termijn is er vraag naar het uitbreiden van ponten, zeker 's nachts. Wil Noord in grote aantallen bezoekers kunnen verwelkomen, is een vaste oeververbinding noodzakelijk.

Maar ook binnen Noord is behoefte aan een fijnmatiger en beter openbaar vervoer. Metrostation Noord en Noorderpark verbinden Noord slechts op de Noord/Zuidas, niet van Oost naar West.

Een lightrail vanaf het nog aan te leggen metrostation Sixhaven naar de Zaanse Schans is niet alleen goed voor de lokale bedrijvigheid en bewoners, het maakt Noord ook zeer aantrekkelijk voor een dagje uit. Eerst kunnen bezoekers van het uitzicht genieten bij de A'DAM Toren, dan een bezoek brengen aan het Street Art Museum op de NDSM-werf dat eind 2019 zijn deuren opent en tot slot naar de molens op de Zaanse Schans.